

“Les meves senyores no són professionals, són vocacionals”

Lídia Artigas –ella s’escriu Lydya– s’ha fet famosa com a mestressa d’un prostíbul de Barcelona amb el nom de *senyora Rius*. Un recent llibre escrit pel periodista Julià Peiró, *La sra. Rius de moral distraïda* (Editorial Comanegra. Barcelona), ha contribuït a fer-la més popular. Fa tretze anys els lectors d’EL TEMPS ja van poder conèixer la vida d’aquesta senyora gràcies al periodista Francesc Viadel (“Lídia Artigas o l’art de la moral distreta”, núm. 630, 15 de juliol del 1996), i saber que és de Convergència i del Barça. És de les poques professionals del negoci del sexe que dóna la cara i no té problemes a intervenir als mitjans de comunicació. Va néixer el 31 de desembre del 1938 a Barcelona i, a 70 anys fets, treballa com si en tingués 20. Quan va començar a fer de prostituta, després d’haver treballat de dependenta i d’haver estat l’entretinguda de l’amo d’una fàbrica, les cases de tolerància encara eren autoritzades. Quan van tancar els prostíbuls va deixar l’ofici i hi va tornar a 50 anys, de prostituta, però també mestressa. La seva darrera feina de dependenta va ser als magatzems El Àguila, que va deixar perquè la van obligar a parlar en castellà.

—La crisi ha afectat el sector de la prostitució i, en concret, la vostra casa?

—A nosaltres, no. Ignoro les coses dels altres, perquè em dedico de ple a la meva feina. Ara bé, sí que sento dir que ha afectat el negoci. Per exemple, si ja no ve tanta gent a les fires, segur que els locals que treballen amb fires ho hauran notat, poc o molt.

—Per què penseu que heu pogut fer front a la crisi?

—En primer lloc, perquè penso que és millor treballar més a menys preu que menys a més preu. És a dir, que ho fem molt bé de preu. De l’aplicació de la moneda única ençà, no hem pujat el preu ni un cèntim. Ens mantenim amb cent euros, cent euros per una hora. Dubto que

És una mestressa d’una casa de prostitució especial i, a més, dóna la cara. És la senyora Rius, la de la moral distreta, com es va presentar a EL TEMPS fa tretze anys. Es diu Lídia Artigas i té setanta anys.

hi hagi gaire gent a Europa que pugui dir això mateix, que d’ençà que tenim l’euro no hagi pujat els preus. Em mereixo sortir al llibre dels rècords Guinness. Els senyors que vénen a casa no són milionaris i han sabut veure que he respectat el preu. A ells i a mi ens han pujat els preus, com a tothom, i per tant han valorat que hagi mantingut la mateixa qualitat de sempre i el mateix saber fer, sense tocar els preus. Hi ha senyors que vénen un cop la setmana. Crec que és una ximpleria pagar 200, 300 euros. I a més, per endavant, sense saber si quedaràs satisfet.

—No cobreu a l’avançada?

—Sóc una persona incapaç de cobrar per endavant. Això no és un *self-service*, això és un bon restaurant.

—**I, pel que fa a les dones que us demanen feina, en demanen ara més que abans?**

—Sí que és veritat que, no sé si arran de la crisi o bé de la publicació del llibre i de la meva aparició a diversos programes de ràdio i de televisió, m'han trucat més senyores. Sí, han vingut més senyores, oferint-se. Els he inspirat confiança, en llegir-me, o veure'm a la televisió o sentir-me a la ràdio, i no sabeu a quantes emissores de ràdio he anat; no sabia que n'hi hagués tantes. Les meves senyores no són professionals, són vocacionals.

—**No són professionals?**

—Tenen unes altres feines i, amb la prostitució es fan un sobresou. Jo no vull persones que s'hi dediquin tot el dia. No tenen llibertat d'horaris. Jo vull senyores que tenen unes feines i ofereixen dies o hores.

—**De quina edat les voleu?**

—Nosaltres, a partir de 25 fins a 50.

—**Com les poden triar, els clients?**

—No poden veure-les, abans. És que

la meva casa és molt especial. Em truquen per telèfon i jo els demano quina mena de senyora els agrada. Si alta, si baixa, criada amb Pelargon, és a dir, tipus Rubens, amb Biomanan o un cos Danone. Cap d'aquestes cases no em dona comissió, però bé, els faig propaganda. Si fem tractes, els demano a quina hora vindran. Necessito com a mínim una hora per comprovar que la noia estigui disponible. I m'han de tornar a trucar per tenir la confirmació.

—**Horari?**

—De 8 del matí a 8 del vespre, i de dilluns a diumenge. No puc obrir, de nit. Tenim els apartaments en una casa de veïns. En no obrir de nit, el client de fires ja no et ve tant.

—**Hi ha dones ja granadetes que us truquin a la porta sense cap experiència?**

—Sí, i moltes. Dones molt grans, a partir de 40 o 45 anys, i fins i tot de 50, que volen fer senyors, cosa que és una temeritat. En el cas d'aquestes senyores, si no coneixen aquest món, si es pensen que tot es redueix al sexe i al llit, s'equivoquen. Perquè seduir un senyor és com un petit art especial.

—**Què feu amb una senyora de quaranta anys que no té experiència?**

—Li explico que fer senyors és una cosa especial i que l'edat et marca una mica. Ara, abans noto si tenen fusta o no. Jo prefereixo més les grans que no les joves. Les joves tindran més oportunitats de treballar en uns altres llocs i les de 40-45 anys no les volen enlloc. Tingueu en compte que vaig tornar a fer senyors a partir dels 50 i aprecio molt les dones que s'hi dediquen de grans. Vaig deixar-ho quan van tancar les cases perquè no volia treballar als bars o al carrer. Vaig viure amb un senyor i a 50 anys ens vam deixar. Llavors vaig tenir la gosadia de posar un anunci i fer senyors. Jo no comptava de fer-me *madame*, paraula, d'altra banda, que no m'agrada.

—**Us refieiu, per tant, del primer cop d'ull?**

—Capto si té captació, si sap relacionar-se amb un senyor. Si aquesta senyora es pensa que només cal treballar de cintura en avall, a mi no m'interessa.

—**Si no us considereu una *madame*, com es considereu?**

—Sóc una dona catalana, treballadora.

Em llevo a dos quarts de vuit, sempre he matinat molt. Quan ve el primer senyor, m'hi troba i quan se'n va, m'hi quedo. Jo seria la part còmica del proxeneteta, perquè tot allò que necessiten, preservatius, sabó, etc, corre a càrrec de la casa.

—**Normalment no és així?**

—A la torre del carrer de Sant Màrius, on treballava de jove, els senyors que venien donaven 6.000 pessetes, sense mirar el temps. I a la senyora li'n quedaven només 900. Per això, imagineu-vos quina explotació hi havia.

—**Com es repartien les altres 5.100?**

—Al senyor del taxi, la comissió la hi pagava la noia. Resulta que ens deien que tots venien amb taxi i calia pagar la comissió. Jo comentava: "És que ningú no va a peu, a Barcelona?" Si venia d'un hotel, la comissió també la pagava la noia. I després, la casa. La *madame* es quedava el 50%, cosa que jo no faig, ho trobo excessiu. A més, del 50% de la noia, hi havia un 20% per a les encarregades. Després venia una senyora que sortia a comprar allò que necessitaves, com mitges, per exemple, i a aquesta, també una bona propina. Se'ns exigia anar molt ben vestides i portar una roba interior de categoria, i això sortia de la nostra butxaca. Quan vaig deixar la feina em penso que van tancar moltes botigues de llenceria. Havíem d'anar perfectes. Com un brillant amb un estoig important.

—**Suposo que les vostres senyores també voleu que facin goig, no?**

—Naturalment. Intento que portin una roba interior bonica, perquè si no és depriment. Ara les dones van en tanga o pantis. Què vol dir? És molt important fer goig, anar ben vestida. Les senyores que fan senyors han de tenir aquest no sé què especial. Les noies que van gairebé despullades és un pecat. S'hauria de prohibir. Tot allò que sigui provocar, de mal gust, no ho he entès mai. Llavors s'acaba el sexe i comença la pornografia. Una noia que em venia amb minifaldilla li vaig dir que no tornés a venir, si volia venir a casa. Em va dir si això era un col·legi i li vaig dir: "No, és un correccional, i dels durs. No pots entrar a casa amb minifaldilla. Les senyores no han de provocar la gent, i menys els veïns."

—**Darrere de cada dona hi ha un problema econòmic greu, una necessitat urgent?**

Lidia Artigas (Barcelona, 1938)
és la senyora Rius, mestressa d'una casa
de fer senyors, de Barcelona.

“No patim la crisi perquè mantenim els preus d'ençà que hi ha l'euro”

—Hi ha un problema econòmic, però no cal que sigui molt greu. Vénen per necessitat o per viure una mica més bé. Per exemple, s'ha separat i vol estalviar, o gastar més. També hi ha el cas de la dona que se sent discriminada perquè no ha pogut guanyar tant com un home. O la que, casada, em diu: “Ell fa de les seves i jo també vull tenir un racó.” I la que pensa: “Si un dia ens enfadem amb el marit, què tindrà arraconat?” També hi ha qui té una botiga i no li va tan bé com pensava, però no la vol tancar.

—**No hi ha el cas de la noia que vol viure bé, al dia, i gasta tant com guanya?**

—Jo aquesta no la vull. M'agrada que tinguin una responsabilitat.

—**La droga no ha portat moltes noies a la prostitució?**

—Només una vegada vaig detectar-ho, a casa nostra, i, naturalment, la vaig fer fora. No pots permetre que la prostitució faci malbé una dona. A més, la nostra feina és competitiva i si fas senyors, has d'estar molt bé.

—**No heu conegut cap Belle de jour, la que ho fa només per plaer, bo i sent rica?**

—No, no. Això a les pel·lícules queda molt bé. Potser sí que n'hi ha, de Belles de jour, però jo no n'he coneguda cap. Ara, que t'agradi o no, és una altra cosa. I és millor que t'agradi fer-ho perquè, si no, no et surt bé. Ha de tenir vocació, dedicació. Sobretot, una conducta afec-

tiva amb el senyor que fa. L'avantatge de casa nostra és marcar aquesta diferència. Hi ha molts llocs on pot anar un home. I aquí la diferència és tendresa i afectivitat. Si no poses estima a la feina, malament rai.

—**Les preferències dels clients han evolucionat amb els anys? Demanen serveis nous?**

—No m'agrada parlar de serveis. A mi quan em parlen d'un servei, els dic que el trobarà al fons del passadís. Nosaltres oferim una relació, no uns serveis. Perquè llavors es pensen que si paguen per un servei poden exigir. La paraula *servei*, si la utilitza una dona, m'enganya. Nosaltres no estem al servei de ningú i som nosaltres que oferim més coses que les que s'imagina el senyor. L'única manera de marcar la diferència amb les dones del carrer i d'uns altres llocs és no oferir serveis específics. Si un home em demana el grec li he de dir que no. No tinc cap senyora que el faci.

—**No es feia, a la casa on vau treballar de jove?**

—Potser es feia més que no pas ara, per por de no quedar embarassada. Jo em vaig haver de fer un parell de raspats i les dones em deien que fes el grec, però jo els deia “No ho puc fer.” En entrar a la casa, la senyora em va dir: “Tu ets rodona?” I jo no ho entenien. Volia dir si ho feia tot.

—**Vénen més clients joves que no pas abans?**

—Sí. Abans, quan treballava al carrer de Sant Màrius, no tenien diners. 6.000 pessetes era un dineral, les guanyava poca gent al mes. I potser va bé que vinguin perquè sabran tractar més bé la noia que escullen per casar-s'hi. Crec que no és dolent que els nois vinguin.

—**Com definiríeu l'art de fer senyors?**

—Fer senyors és com intentar criar els fills a la teva manera, tenir l'habilitat de modelar els senyors a la teva manera. Si els deixes dir, “fes això, fes allò”, no anirem bé.

—**Ara els locals de prostitució s'han omplert de noies de l'est i orientals, i abans, de sud-americanes. N'accepteu?**

—Jo no treballo amb noies de fora. Només en tinc una, però ja fa temps que viu aquí i té papers. Em seria difícil d'entendre-m'hi. No tinc res contra elles,

però amb mi no farien res. És una altra mentalitat, una altra manera de fer. El 90% de les meves noies són catalanes i si vénen d'Extremadura o Andalusia, els dic que, encara que no parlin català, diguin sempre “Bon dia!”. Una noia un dia em va dir per què. I li vaig dir que quan un cantant estranger actua al Palau de la Música, si diu “Visca Catalunya!” l'aplaudiran encara que canti malament. És important allò de “donde fueres, haz lo que vieres”. Jo quan he fet senyors en català m'ha sortit més bé que en castellà. Ara, si una persona em parla en castellà li parlo sempre en castellà. Tampoc no voldria ser una catalanista terrible.

—**Heu confiat molt en els anuncis de la premsa. Us agraden els que posen les altres cases?**

—Alguns anuncis lletjos no m'agraden. No m'agraden que entrin en detalls. Jo hi he cregut molt, en els anuncis, sempre que allò que dius sigui veritat. Vaig ser de les millors venedores dels magatzems El Àguila.

—**Creieu que l'administració hauria de regular més bé el negoci del sexe, legislar-lo, és a dir, legalitzar-lo?**

—Tota la vida s'ha parlat de la qüestió i se'n continuarà parlant, sense arribar, al meu entendre, a cap solució. Així com els homosexuals i les lesbianes han evolucionat i han aconseguit més coses, sigui perquè s'han mobilitzat, sigui perquè han pogut donar la cara, en el nostre cas no podem donar la cara pel *què diran*: què diran els nostres pares, què diran els veïns, què diran els fills... És un problema que no s'ha acabat, el de la doble vida. Tothom sap on són. Ara, legalitzar-ho sempre serà complicat, perquè no és només la prostitució, també és el negoci de la pornografia en general. I si es fes una llei rotunda i clara, no sé si totes les dones que ara treballen ho acceptarien. Les coses estan així perquè són com han d'estar, sembla. És molt complicat.

—**Teniu dificultats per trobar les senyores que us calen?**

—No, mai. A més, no n'he hagut d'anar a buscar, són elles que m'han vingut a buscar. Mai no he posat anuncis demanant noies. Quan vaig començar, a 50 anys, m'hauria convingut fer-ho, però llavors començava i no tenia diners per a posar anuncis.

Lluís Bonada